НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
_____Інна САВИЦЬКА
«____» _____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри філософії
та міжнародної комунікації
Протокол № 10 від 18.05.2023 р.
Завідувач кафедри
_____Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Психологія»
_____Ірина МАРТИНЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОГІКА

Спеціальність:	053 – Психологія
Освітня програма	Психологія
Факультет	Гуманітарно-педагогічний факультет
Розробник:	канд. філос. н, доц., Гейко С. М.

Київ – 2023

Опис навчальної дисципліни

«ЛОГІКА»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	
Освітні ступінь	Бакалавр
Галузь знань	05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 – Психологія
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	4
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	2
Семестр	2	4
Лекційні заняття	30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	60 год.	110
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-

Мета та завдання навчальної дисципліни

Роль логіки в сучасному світі науки надзвичайно важлива і багатопланова. Логічна культура мислення – це необхідна складова професійної підготовки майбутніх фахівців взагалі та соціальних та поведінкових науках зокрема.

Здатність мислити людина має від природи. Але й цю здатність, як будь-яку іншу, треба розвивати.Основне призначення логіки –підвищення ефективності людського мислення.Знання логіки як науки багато в чому зумовлює уміння міркувати не стихійно, а свідомо застосовуючи логічні закони та правила і отже, стимулює інтелектуальний розвиток людини в цілому.Знання логіки також: урізноманітнює світоглядні цінності, ознайомлює з логічними законами та правилами, дає можливість орієнтації в сучасному суперечливому світі, сприяє розвитку раціональних культурних зв'язків, допомагає становленню самосвідомості та інтелектуального розвитку.Засвоєння цієї науки – запорука успішного практичного застосування творчого потенціалу студента, а пізніше – фахівця як під час навчання, так і в його безпосередній фаховій діяльності.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Теоретичні засади логічного знання. Поняття як форма міркування», «Судження як форма міркування», «Умовиводи», «Логічні основи теорії аргументації.Логічні форми розвитку знання». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як теоретичні засади логічного знання, форми абстрактного мислення, в тому числі, логічні засади теорії аргументації.

Метавивчення дисципліни:

формування і удосконалення логічної культури мислення, формування раціонально-аналітичного підходу до аналізу різноманітних процесів та явищ сучасного суспільства, активізація творчого потенціалу особистості.

Завдання вивчення дисципліни:

- викласти загальні засади логіки, проаналізувати основні форми і закони міркувань, розкрити основний метод дослідження сучасної логіки;
- надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики логічного знання, його науковий апарат;
- сформувати навички аналітичного мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку;
- навчити застосовувати логічні методи та формувати навички їх застосування;
- навчити використовувати отримані знання для того, щоб не допускати логічних помилок при наданні психологічної допомоги;
- сприяти прищепленню елементів культури мислення та підвищенню інтересу до сучасної логічної культури.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що

передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.

Фахові/спеціальні компетентності (ФК)

- СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
- ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програма та структура навчальної дисципліни «Логіка»
для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	Тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади логічного знання. Поняття як форма міркування»									
Тема 1. Предмет, метод і значення логіки	1,2	16	2	4	10	10	-	-	10
Тема 2. Поняття як форма міркування	3,4	16	2	4	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 1.	32		4	8	20	30	-	-	30
Змістовий модуль 2.Судження як форма абстрактного мислення									
Тема 3. Судження як форма міркування	5,6	16	2	4	10	20	-	-	20
Тема 4. Складне судження (висловлювання).	7,8	16	2	4	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 2.	32		4	8	20	40	-	-	40
Змістовий модуль 3. Умовиводи									
Тема 5. Загальна характеристика умовиводів. Виводи логіки предикатів	9,10	16	2	4	10	20	-	-	20
Тема 6. Виводи логіки висловлювань	11,12	16	2	4	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 3.	32		4	8	20	40			40
Змістовий модуль 4. Логічні основи теорії аргументації									

Тема 7. Логічні підстави теорії аргументації	13,14	16	2	4	10	5	-	-	5
Тема 8. Логічні форми розвитку знання	15	8	1	2	5	5	-	-	5
Разом за змістовим модулем 4.	24		3	6	15	10	-	-	10
Усього годин	120		15	30	75	110	-	-	110

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, методі значення логіки.	4
2	Поняття як форма міркування. Логічні операції з поняттями.	4
3	Судження як форма міркування. Логічні відношення між категоричними судженнями	4
4	Складне судження (висловлювання) Модальність судження	4
5	Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи.	4
6	Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід. Розділово-категоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема.	4
7	Логічні основи теорії аргументації. Логічні форми розвитку знання.	6
	Всього	30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, методі значення логіки.	5
2	Поняття як форма міркування. Логічні операції з поняттями.	10
3	Судження як форма міркування. Логічні відношення між категоричними судженнями	10
4	Складне судження (висловлювання) Модальність судження	10

5	Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи.	10
6	Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід. Розділово-категоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема.	10
7	Логічні форми розвитку знання.	5
	Разом	60

Зразки контрольних питань для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Загальна характеристикалогіки як науки.
2. Істинність і правильність міркувань.
3. Історичні етапи розвитку логіки та їх засновники.
4. Закони логіки.
5. Поняттяяк форма абстрактного мислення. Види понять.
6. Зміст і обсяг понять та їх співвідношення один до одного.
7. Сумісні та несумісні поняття. Основні відношення між ними.
8. Специфіка логічних операцій узагальнення і обмеження понять, проаналізуйте їх.
9. Визначення як логічна дія. Види визначень. Основні правила визначення понять та можливі помилки.
10. Поділ як логічна дія. Види поділу. Основні правила поділу понять та можливі помилки.
11. Судження: визначення та структура. Роль суджень у науці та навчальному процесі.
12. Сутність двох елементів думки: суб'єкта і предиката, їх взаємозв'язок.
13. Прості судження та їх класифікація.
14. Логічні відношення між судженнями. «Логічний квадрат».
15. Складні судження та їх класифікація.
16. Умовивід, його структура і види.
17. Безпосередні та опосередковані умовиводи. Їх приклади.
18. Перетворення як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
19. Обернення як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
20. Протиставлення предикатові як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
21. Категоричний силогізм; правила категоричного силогізму; фігури категоричного силогізму.
22. Ентимема та її види.
23. Складні силогізми (полісилогізми). Наведіть приклади.
24. Умовні та умовно-категоричні умовиводи. Наведіть приклади.

25. Розділові та розділово-категоричні умовиводи. Наведіть приклади.
26. Умовно-розділові умовиводи Наведіть приклади.
27. Сутність індуктивного умовиводу. Значення індукції впізнанні.
28. Повна та неповна індукція. Види неповної індукції.
29. Роль дедуктивних та індуктивних умовиводів у науковому пізнанні та навчальному процесі.
30. Умовивід за аналогією. Значення аналогії в пізнанні.

Зразки комплектів тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Теоретичні завдання *(максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)*	
Питання 1. Поділ як логічна дія. Види поділу.	
Питання 2. Суто розділовий умовивід. Його структура та формула.	
Тестові завдання *(максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)*	
	Питання 1.Логіка – це наука що вивчає: (*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	історію мислення
Б	форми, правила, схеми мислення
В	знання людини
Г	принципи та закономірності існування природи
	Питання 2.Хто є засновником традиційної логіки? (*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	Аристотель
Б	Платон
В	Лейбніц
Г	Сократ
	Питання 3. Що з наведено переліку́ не є законом логіки? (*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	закон протиріччя
Б	закон послідовності
В	закон тотожності
Г	закон суперечності
	Питання 4. Які є форми абстрактного мислення?(*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	відчуття, мислення, уява
Б	відчуття, поняття, судження
В	поняття, мислення, умовивід
Г	судження, умовивід, поняття
	Питання 5.Яким є поняття «кіт» за кількістю елементів обсягу?(*Вкажіть один варіант відповіді)*
А	порожнім
Б	конкретним
В	загальним
Г	одиничним
	Питання 6. Які є операції схожі на визначення?(*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	класифікація, поділ, узагальнення
Б	опис, характеристика, порівняння
В	поділ, обмеження, порівняння
	Питання 7. Скільки існує правил поділу понять?(*Вкажіть один варіант відповіді*)

А	5
Б	4
В	8
Г	6
	Питання 8. Яким є судження «усі люди-смертні»? (*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	загально-стверджувальним
Б	загально-заперечувальним
В	частково-стверджувальним
Г	частково-заперечувальним
	Питання 9.Яке з цих суджень є одиничним?(*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	Тарас Шевченко – автор «Кобзаря»
Б	усі студенти-розумні
В	жоден кіт не є собакою
Г	Усі держави мають територію
	Питання 10. Які існують типи відношень між сумісними поняттями? (*Вкажіть один варіант відповіді*)
А	тотожності, підпорядкування, перетину
Б	протиріччя, протилежності, суперечності
В	сумісності і несумісності
Г	протиріччя, тотожності, суперечності

Методи навчання

Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, закріплення, перевірки.

Словесні – пояснення, лекція, бесіда.

Практичні – навчальні вправи, практичні роботи, конференції, проведення семінарських занять під керівництвом викладача.

Реалізація компетентнісного підходу до навчання передбачає використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять. На заняттях з дисципліни «Логіка» використовуються метод проектів, дискусія та презентація.

Форми контролю

Попередній контроль – опитування

Поточний контроль – опитування, виконання практичних завдань

Тематичний контроль – написання модульних контрольних робіт

Підсумковий контроль – залік

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021 р. протокол № 7):

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R дис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R АТ** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R НР** (до 70 балів): **R дис = R НР + R АТ**

Методичне забезпечення

1. Логіка (ПС) https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3859
2. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
3. Матвієнко І.С. Практикум з логіки для філологів. – К., 2019. – 56 с.
4. Гейко С.М. Логіка. Навчальний посібник. – К., 2015. – 116 с.

Рекомендована література

Базова

1. Гетманова А.Д. Посібник з логіки. – Київ, 2000. – 304 с.
2. Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 359 с.
3. Жеребкін В.Є. Логіка. – Харків: Основи, К.: Знання, 2008. – 256 с.
4. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
5. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. – К: Центр навчальної літератури, 2018. – 340.
6. Тофтул М.Г. Логіка. – К.: Академія, 2009. – 336 с.
7. Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. – К: Центр навчальної літератури, 2010. – 400 с.
8. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. Підручник – К.: Золоті ворота, 2008. – 256 с.

Допоміжна

1. Колотілова Н. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: монографія. – К: Центр навчальної літератури, 2019. – 272 с.
2. Конверський А.Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. –К: Центр навчальної літератури, 2017. – 424 с.
3. Кислюк К. Логіка. Конспект лекцій. К.: Кондор, 2016 р. – 92 с.
4. Конверський А.Є. Сучасна логіка. Класична та некласична. –К: Центр навчальної літератури, 2018. – 296 с.

5. Матвієнко І.С. Практикум з логіки. Методичні вказівки. Київ, 2018.
6. Ряшко В.І. Логіка. – К: Центр навчальної літератури, 2019. – 328с.
7. Хоменко І.В. Логіка – юристам. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 392с.

Інформаційні ресурси

1. Богдановський І. В., Льовкіна О. Г. Логіка: Опорний конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chitalka.info/gp_12/gp_12index.htm.
2. Жеребкін В. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/logika/logika_-_zherebkin_vye
3. Ивин А. А. Логика: учебник для гуманитарных факультетов: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://psylib.org.ua/books/ivina01/index.htm.
4. Конверський А. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15220809/logika/logika_-_konverskiy_aye.
5. Тофтул Н. Г. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://readbookz.com/books/184.html.
6. Шадрин Д. А. Логика. Конспект лекцій: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/99495/Shadrin_-_Logika__konspekt_lekciii.html.